

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-229/02
Бања Лука, 11.07.2003. године**

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија овог суда и то Томић Биљане као предсједника вијећа, Бајић Петра, Нинић Јанка, Осмић Дарка и Вишњић Драге, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Ђ. Д. из Ш., против туженог Дом здравља Ш., кога заступа адвокат М. Н. из Ш., ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у С. С. Гж-301/00 од 22.10.2001. године, на сједници одржаној дана 11.07.2003. године донио је слиједеће

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеним рјешењем Основног суда у В. Ш. 35/2000 од 22.06.2000. године тужба тужиоца доктор Ђ. Д. из Ш. одбачена је као неблаговремена и обавезан да туженом накнади трошкове спора у износу од 230 КМ у року од 15 дана по правоснажности пресуде под пријетњом извршења.

Другостепеним рјешењем Окружног суда у С. С. Гж-301/00 од 22.10.2001. године жалба тужиоца је одбијена и првостепено рјешење потврђено.

Благовремено изјављеном ревизијом тужилац побија другостепено рјешење због битних повреда одредаба парничног поступка с приједлогом да се оба нижестепена рјешења укину и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Одговор на ревизију није поднесен нити се Републички јавни тужилац изјаснио о поднесеној ревизији.

Ревизија није основана.

Тужилац у тужби тражи заштиту права из радног односа укључујући и враћање на посао на његово раније радно мјесто, као и да му се накнаде трошкови парничног поступка.

Није спорно да је тужилац био у радном односу код туженог на неодређено вријеме на радном мјесту директора од 8.7.1987. године до 9.11.1989. године када је разрјешен дужности директора због одласка на специјализацију из педијатрије на коју је упућен од стране туженог по уговору број 404 од 16.11.1988. године на рок од 4 године, да му је рјешењем туженог број 30/92 од 30.6.1992. године престао радни однос код туженог и да му је радни однос у радној књижици закључен са 31.08.1992. године. Од тада па до подношења тужбе 13.03.2000. године његов статус се није мијењао а прије подизања тужбе 9.2.2000. године обратио се писмено туженом да га врати на посао који захтјев тужени је одбацио одлуком од 29.5.2000. године. Рјешењем туженог о престанку радног односа од 30.6.1992. године донесено је на основу чл. 137. у вези са чл. 127. став 1. Правилника о радним односима туженог, а у образложењу тог рјешења наведено је да се тужилац није одазвао на радну обавезу код туженог на основу одлуке туженог број 01-023-146/92 од 4.5.1992. године, као и због неодазивања на радно мјесто у трајању од три радна дана. Ово рјешење садржи поуку о праву на приговор "Радничком савјету у року од 8 дана, а приговор не одлаже извршење рјешења".

Неспорно је а што се ревизијом тужиоца неоспорава да се тужилац није користио правом приговора, него је поднио тужбу првостепеном суду дана 13.03.2000. године.

Полазећи од одредби чл. 83. став 2. Закона о основним правима из радног односа ("Сл. лист СФРЈ" број 60/89 и 42/90, у даљем тексту: ЗОПРО) који је био на снази у вријеме доношења наведеног рјешења о престанку радног односа, којом је прописано да радник не може тражити заштиту права пред надлежним судом, ако претходно није тражио заштиту права пред надлежним органом у организацији, и нижестепени судови су се позивом на одредбе чл. 56. и 57.

Закона о радним односима (“Сл. гласник РС” број 25/93 до 3/97, у даљем тексту: ЗРО) одбацили тужбу.

Овакво правно схватање нижестепених судова је правилно, али не по одредбама наведеног ЗРО већ по наведеној одредби ЗОПРО.

На појединачан правни акт, као што је у овом случају рјешење о престанку радног односа тужиоцу, примјењују се међутим прописи који су били на снази у вријеме његовог доношења (начело *tempus regit actum*), а то је у овом случају ЗОПРО, а не ЗРО који је ступио на снагу много касније. Тужилац је према томе био дужан да против оспореног рјешења о престанку радног односа за које је сазнао најкасније након пријема пресуде првостепеног суда број П-111/97 од 2.11.1997. године у спору туженог као тужиоца против тужиоца као туженог ради накнаде новчаног износа на име трошкова специјализације тужиоца, у којој је наведено “да је тужиоцу престао радни однос код туженог на основу наведеног рјешења о престанку радног односа од 30.6.1992. године” (страна 2. став 4. образложења наведеног пресуде), и то у року од 15 дана од дана сазнања за повреду права а након сазнања за наведено рјешење о престанку радног односа (чл. 80. став 2. ЗОПРО).

Тужилац је могао након што је сазнао за наведено рјешење о престанку радног односа, ако није био задовољан том одлуком у року од 15 дана поднијети приговор надлежном другостепеном органу туженог, што он није учинио, па је пропуштањем да благовремено поднесе приговор оспорено рјешење о престанку радног односа постало коначно и правоснажно и због тога у смислу одредбе чл. 83. став 2. ЗОПРО нема право ни на судску заштиту права из радног односа пред надлежним судом, како су то правилно закључили и нижестепени судови.

Стога је неосновано позивање ревизије тужиоца на одредбе уговора о упућивању на специјализацију од 16.11.1988. године као и да му никад није достављено рјешење о престанку радног односа, с обзиром на неспорну чињеницу о сазнању тужиоца за рјешење о престанку радног односа од 30.6.1992. године, јер је пресуду П-111/97 од 2.11.1997. године тужилац примио 25.12.1999. године из које је како је речено најкасније сазнао за повреду његовог права из радног односа доношењем рјешења о престанку радног односа, а након тога другостепеном органу туженог у року од 15 дана није подносио приговор, па у смислу наведених одредби ЗОПРО нема право на судску заштиту.

Остали ревизиони наводи нису од утјечаја на законитост и правилност нижестепених одлука.

Рјешење првостепеног и другостепеног суда немају према томе недостатке на које се указује у ревизији, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Ради тога ревизију тужиоца је ваљало одбити као неосновану (чл. 400. став 1. и 4. у вези са чл. 399. и 393. ЗПП).

Предсједник вијећа
Томић Биљана

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарне
Братић Душанка